Kaupunginvaltuusto 17.11.2025

Valtuutettu Terhi Vörlund-Wallenius ym. aloite: Tsaari Aleksanteri I:n ja Ruotsin kuninkaan tapaamista esittävä patsas ¿Tapaaminen Turussa 1812¿ pitäisi poistaa katukuvasta museotoimen varasto

Tein tammikuussa 2023 valtuustoaloitteen tästä ja teen sen nyt uudelleen:

Turussa katukuvassa nököttää edelleen yksi Venäjän vaikutusvaltaa Suomen ylitse voimakkaasti symboloiva patsas, nimittäin Venäjän tsaari Aleksanteri I:n ja Ruotsin kuninkaan tapaamista kuvaava ”Tapaaminen Turussa 1812”. Patsas esittää tilannetta, jossa hallitsijat sopivat lopullisesti Suomen liittämisestä Venäjän keisarikuntaan. Tämä on tietenkin historiallinen tosiasia, jota ei käy kieltäminen, mutta patsaan symbolimerkitys on paljon suurempi:

Patsaan lahjoittaminen Turkuun on pohjimmiltaan Venäjän vaikutusoperaatio, eikä minkäänlainen hyvän tahdon ele. Putinin Venäjän ”lahja” Suomelle on julkilausuma siitä, että Suomi edelleen ja ikuisesti kuuluu Venäjän etupiiriin.

Kirjassa Iida Hallikainen - Jukka Savolainen "Ilkeyksiä, sabotaasia, hyökkäyksiä" on Turkuun sopiva kohta sivulta 51-52 ja toteaja on suurlähettiläs Hannu Himanen: Hän toteaa, että monet poliitikot ovat historian aikana luulleet käyvänsä aitoa keskustelua Venäjän valtiojohdon kanssa ja aidosti uskoneet tutustuvansa venäläisiin päättäjiin. Tämä patsas on kuitenkin pohjimmiltaan Venäjän vallan reviirimerkki, eikä minkäänlainen ystävyyden osoitus.

Patsailla on vaikutettu tai yritetty vaikuttaa muuallakin, Turku ei ole ainoa kohde. Vastaava reviirimerkintä löytyy esimerkiksi Maarianhaminasta. Siellä sijaitseva Venäjän keisarinna Maria Alexandrovnan patsas, joka lahjoitettiin 2011, on ollut useiden mielenosoitusten kohteena ja sitä on myös toivottu poistettavan. Vastaavanlaisia patsaita on lahjoitettu myös muihin maihin, esimerkiksi Kazakstaniin.

Muodollisesti Turun lahjan antoi Pietari, ja nyt viimeisimpänä esimerkkinä sama kaupunki lahjoitti Ukrainan Mariupoliin Aleksanteri Nevskin patsaan. Siis kaupunkiin, jonka Venäjän armeija valtasi 2022 ja joka oli useiden sotarikosten näyttämö. Ei olekaan yllättävää, että kaupungissamme asuvat sadat ukrainalaiset kokevat Aurajokirannassa seisovan patsaan katukuvassamme ahdistavana ja loukkaavana. Sen kohdalla on säännöllisesti mielenosoituksia, viimeksi viikko sitten, ja siihen kohdistuu usein ilkivaltaa, jonka jälkien siivoamisesta koituu kaupungille turhia kuluja.

Venäjän brutaali hyökkäys Ukrainaan jatkuu edelleen herkeämättä. Presidentti Putinin hallinto on puheissaan useaan otteeseen viitannut Suomeen sanamuodoin, joista käy ilmi, että hänestä Suomikin kuuluu ”historiallisesti Venäjän etupiiriin”. Moisen historian vääristelyn varmaankin kaikki kiellämme. Venäjän nykyhallinnon mielessä muun muassa tämä kyseinen patsas kuitenkin todistaa ja tukee tällaista historian tulkintaa.

Kaupunki otti keväällä 2022 kantaa patsaan poistovaatimuksiin toteamalla, ettei kyseisellä patsaalla ja Venäjän nykyhallinnolla olisi mitään yhteyttä. Kuitenkin varsin pian Venäjän Ukrainaa vastaan kohdistaman hyökkäyssodan alkamisen jälkeen syntyi päätös siitä, että Leninin patsas joutaa pois Turun katukuvasta. Ajatus, että tällä patsaalla, joka tuli lahjana Turkuun jo vuonna 1977, olisi suurempi yhteys Venäjän nykyhallintoon on varsin absurdi, koska Putinin lahjan yhteys puolestaan on päivänselvä. Suomen aseman suhteen ajatuskulut Venajällä ovat aivan selkeät. Suomen ja Ukrainan valtioiden itsenäistymisiin aikoinaan presidentti Putin on viitannut ”Leninin virheinä” ja lisäksi hän on puheissaan suoraan verrannut itseään ja tekojaan mm. tsaari Pietari Suureen. Kremlissä presidentin vartijat ovat pukeutuneet tsaari Aleksanteri I:n aikaisiin univormuihin.

Nykyisessä maailmantilanteessa, Venäjän hallinnon asenteiden ja toiminnan ollessa monin tavoin tsaarin ajalta peräisin, ehdotan ”Tapaaminen Turussa 1812” -patsaan pikaista siirtämistä museotoimen varastoon, josta se voidaan myöhemmin asettaa esille tulevaan Turun historian museoon.

Terhi Vörlund-Wallenius, sitoutumaton, Vihreän valtuustoryhmän jäsen

Vörlund-Wallenius Terhi (VIHR)

Kannattajat (15 kpl)

Weber Konsta (VIHR)
Kesäläinen Sami (PS)
Helin Perttu (KESK)
Engblom Sofia (VIHR)
Girs Alice (PS)
Rönkä Aino (VIHR)
Lumme Riina (VIHR)
Granroth Veera (VIHR)
Wahlsten Aliisa (VIHR)
Lindberg Essi (VIHR)
Muurinen Seppo (KESK)
Nera Selinä (VIHR)
Anttila Sari (PS)
Aalto-Setälä Matti (KOK)
Koivusalo Mari-Elina (SDP)